

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

The Relationship between Strategic Leadership of School Administrators
and Active Learning Management in Phayao Provincial Office of Learning
Encouragement

วสันต์ สุธรรมมา¹ อินทร์ จันทรเจริญ² ฐิติอาภา ตั้งคำวานิช³

Wasan Suthamma, In Chancharoen, Thitiarpha Tangkawanich

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู กศน. ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.71) 2) ค่าเฉลี่ยระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.54) และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ($r = .59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of strategic leadership among school administrators, 2) to study the active learning management in schools, and 3) to study the relationship between the strategic leadership of school administrators and the active learning management in schools. It was correlational research. The sample consisted of

Received: 2024-11-01 Revised: 2024-11-15 Accepted: 2024-11-17

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Education Program in Educational Administration, Graduate School, Chiang Rai College. Email: siamsakon@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiang Rai College. Email: crc@crc.ac.th

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiang Rai College. Email: thitiarpha.tangkawanich@crc.ac.th

113 Non-Formal and Informal Education (NFE) teachers under the Phayao Provincial Office of Learning Encouragement. The instruments were composed of personal data questionnaire, strategic leadership of school administrator questionnaire, active learning management questionnaire. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings revealed that: 1) mean score level of strategic leadership of school administrators under the Phayao Provincial Office of Learning Encouragement was at a high level ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.71). 2) Mean score level of active learning management in schools under the Phayao Provincial Office of Learning Encouragement was at a high level ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.54). 3) The strategic leadership of school administrators had moderate positively correlation with the active learning management ($r = .59$) in schools at a statistical significance .01.

Keywords: strategic leadership; active learning management

บทนำ (Introduction)

สถานศึกษาเป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบของผู้นำชนิดหนึ่งที่น่าความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ผู้นำขององค์กรหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ สามารถสร้างความได้เปรียบ ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มที่มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล และนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะต้องเป็นบุคคลที่มีแนวคิดเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก โดยมีความคาดหวังสูงกว่าผู้นำทั่ว ๆ ไป ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องเก่งทั้งการบริหารคนและเก่งทั้งการทำงาน ต้องมองให้ออกว่าองค์กรจะเดินไปในทิศทางไหน ด้วยวิธีการอะไร ทำอย่างไรให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม สร้างขวัญกำลังใจความศรัทธาของคนในองค์กร ที่สำคัญผู้นำที่ดีต้องเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ เพื่อทำให้องค์การบรรลุเป้าหมาย มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (อภิขญา จะเรียมพันธ์, 2562: 3) ซึ่งสถานศึกษาจะเกิดการบริหารได้นั้น (DuBrin, 2004: 333-336) ได้เสนอแนวคิดการบริหารงานว่าผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้ง 5 ด้านดังต่อไปนี้ 1)ด้านการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง 2)ด้านการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ 3)ด้านการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 4)ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา และ 5)ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาได้สูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แปลตามตัวหมายถึง การเรียนรู้แบบที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ ความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดย การอ่าน การเขียน การโต้ตอบ ทำงานร่วมกัน และแก้ปัญหาด้วยตนเอง อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยผู้เรียนจะเปลี่ยนบทบาท

จากผู้รับความรู้ (Receivers) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) ในศตวรรษที่ 21 (อิทธิกร ทาแกง, 2564)

การศึกษาที่ปรากฏในปัจจุบันยังผูกพันกับเนื้อหาสูง การจดและการท่องจำยังมีอยู่สูง การทดสอบความจำยังปรากฏอยู่ทั่วไป ในขณะที่กระบวนการคิด กระบวนการทำความเข้าใจกับมนุษย์ กระบวนการทำความเข้าใจตนเองยังมีอยู่บ้างการสอน การติว การกวดวิชาในลักษณะการสรุปเนื้อหาสาระยังมีอยู่อย่างกว้างขวาง (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2560: 16) การสอนส่วนใหญ่ยังเป็นรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งครูสอนเฉพาะความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงด้วยการบรรยาย และตำรา อีกทั้งผู้เรียนขาดทักษะการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559: 9) ครูยึดติดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นครูผู้สอนมากกว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น คุณภาพของผู้เรียนจึงไม่ได้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ครูใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ขาดการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้และวิธีการสอนใหม่ ๆ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนยังขาดการคิดสร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเอง ไม่สามารถคิดแตกต่างจากแบบอย่าง นักเรียนคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้น้อยมาก ไม่สามารถสื่อสารหรือแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง ขาดทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ภณทิลา ธนบุรณนิพัทธ์, 2562) ครูแต่ละคนต้องรับผิดชอบสอนในหลายรายวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด อีกทั้งต้องสอนในหลายระดับชั้นทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ครูหนึ่งคนมีขอบเขตงานที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ทั้งที่ในหลายครั้งครูนั้นไม่มีความชำนาญหรือไม่มีความรู้มากพอที่จะสอนวิชาเหล่านั้นทั้งหมดเนื่องจากมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่ตนต้องสอน อีกทั้งครูยังขาดความรู้ในการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลที่ตามมาคือทำให้การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้เรียนขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้เท่าที่ควร และมีคะแนนหรือผลการประเมินผลที่ออกมาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (สุวรรณี กันทะปิง, 2562) อีกทั้งนโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. ในปี 2566 ยังเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ (สำนักงาน กศน., 2565: 2)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเป็นการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิดที่เป็นอิสระโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกปฏิบัติและพัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงมากขึ้น ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดทักษะเหล่านี้ผ่านการกระตุ้น ซึ่งการที่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้นและร่วมสร้างบรรยากาศของ การเรียนรู้ นั้นเท่ากับเป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ รวมทั้งผู้เรียนจะมีทางเลือกมากขึ้นในเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน (สุวรรณี ชาญประเสริฐ, 2557: 5-6) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า (เพ็ญพนอ พ่วงแพ, 2560) พบว่านักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียน การสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ร่วมกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเหล่านั้น โดยเฉพาะผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งน่าจะเป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารองค์การในยุคปัจจุบัน และสามารถนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กรทางการศึกษาในยุคการเปลี่ยนผ่านนี้ได้ จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่ปรากฏผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยมีความมุ่งหวังว่าผู้ที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาตนเอง หรือเป็นกรอบสำหรับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่ง ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาใช้กรอบแนวคิด ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ตามแนวคิดของ (DuBrin, 2004: 333-336) มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ด้านความสามารถในการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 4) ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และ 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้รวบรวมศึกษาตัวแปร ตามลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้ 4) ด้านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ และ 5) ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ ครู กศน. ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จำนวน 152 คน (สำนักงาน กศน.จังหวัดพะเยา, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู กศน. ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวน 113 คน (สำนักงาน กศน.จังหวัดพะเยา, 2565)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ในงานวิจัย ได้แก่ ศูนย์การส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา จำนวน 9 แห่ง

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง 1 กันยายน 2566-30 กรกฎาคม 2567

1.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาใช้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ตามแนวคิดของ (DuBrin, 2004: 333-336) มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ด้านความสามารถในการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 4) ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และ 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

ตัวแปรตาม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ศึกษารวบรวมตัวแปร ตามลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีตัวแปรทั้งหมด 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้ 4) ด้านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ และ 5) ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นการเก็บข้อมูลโดยมี 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993: 246)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993: 246)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงรายทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามถึงสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา เพื่อส่งต่อไปให้กับกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่กำหนด

3.3 เก็บรวบรวมเอกสารจากกลุ่มตัวอย่างที่ถูกต้องและสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป เก็บข้อมูลได้จำนวน 108 คน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 95.58

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ค่าความถี่ กับ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา สถิติที่ใช้คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม (N=108)

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.11	0.69	มาก
2.	ด้านความสามารถในการรวบรวมปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.13	0.71	มาก
3.	ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.05	0.78	มาก
4.	ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	4.01	0.76	มาก
5.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.10	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม		4.08	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการรวบรวมปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.69) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.76)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม (N=108)

ด้าน	การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.34	0.58	มาก
2.	ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.55	มาก
3.	ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้	4.35	0.60	มาก
4.	ด้านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ	4.32	0.56	มาก
5.	ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้	4.35	0.58	มาก
เฉลี่ยรวม		4.34	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.56)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ความสัมพันธ์	การจัดการเรียนรู้
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	.59**

หมายเหตุ : ** $P < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ($r = .59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมพบว่า อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการรวบรวมปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจ ระดับสูงตามด้วย ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กรมส่งเสริมการเรียนรู้และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาให้ความสำคัญและมีนโยบายการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาอย่างต่อเนื่อง มีระบบการคัดเลือกผู้บริหารที่สามารถคัดสรรบุคคลที่มีศักยภาพสูงในด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์อยู่เสมอ ส่งผลให้ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา เป็นผู้นำที่มีการบริหารจัดการข้อมูลเป็นระบบสารสนเทศ และบริหารงานโดยใช้งานข้อมูล ประยุกต์ใช้ข้อมูล ข่าวสารแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนางาน ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ เกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ มีการกำหนดกลยุทธ์ วางยุทธศาสตร์และมีแผนปฏิบัติที่ชัดเจน สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกคนในองค์กรได้ สร้างความยืดหยุ่นให้กับองค์การให้องค์การบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และสร้างแรงบันดาลใจให้คนในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคูบริน (Dubrin, 1998: 333 อ้างถึงใน ญฐนนท์ทร เอี่ยมแพน, 2559: 22-23) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นลักษณะของบุคคลที่มีแนวคิดเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การเป็น

หลัก โดยมีความคาดหวังสูงกว่าผู้นำทั่ว ๆ ไป มีเงื่อนไขของการบังคับบัญชาและการโน้มน้าวใจที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ หรือสนับสนุนองค์การในภาพรวม เป็นแบบของผู้นำที่ให้ความสำคัญต่อเป้าหมายและประสิทธิผลขององค์การ โดยการใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ มาใช้ในกระบวนการบริหารงานเพื่อชนะคู่แข่งชั้นระหว่างองค์การกับบริบทแวดล้อม จึงเป็นรูปแบบของการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลวิจัยของ กรรณารณ พุฒพงศ์ (2560) ที่พบว่า โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ศศิธร ยงยุทธ (2565) ที่พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้ ตามด้วยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา เป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียนด้วยกัน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างอิสระ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ครูจึงมีบทบาทสำคัญที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ วางแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เหมาะสมและเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับผลวิจัยของ นนทลี พรธาดาวิทย์ (2560: 90) ที่พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในวิชาการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมพบว่า กิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้กับนักศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุมา ลาสนนท์ (2561: 1515) นิสิตมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในรายวิชาสัมมนาทางวิศวกรรม บรรยากาศห้องเรียน บทบาทของครู และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตนเองในระดับมากถึงมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ ฉัตรแก้ว (2562: 87) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ อานนท์ ไชยฮัง (2563: 69) ที่พบว่า ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง ($r = .59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สูง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จภายใต้วิสัยทัศน์และเป้าหมายเดียวกัน เป็นการจูงใจให้บุคลากรหรือเพื่อนร่วมงาน ทำงานได้อย่างมีความสุขและเต็มใจทำงานภายใต้การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถนำพาองค์กรของตนให้อยู่ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ ผู้นำเชิงกลยุทธ์มักจะมุ่งเน้นไปที่การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายระยะยาวขององค์กร เพื่อสร้างทิศทางและ

แผนการทำงานที่ชัดเจน มีบทบาทในการกระตุ้นและสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ช่วยให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การกำหนดทิศทางเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ผู้บริหารต้องสามารถวาดภาพอนาคตของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งสื่อสารวิสัยทัศน์นี้ให้บุคลากรทุกระดับเข้าใจและเห็นความสำคัญ การวางแผนกลยุทธ์ที่รอบคอบ กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีทิศทางและสามารถวัดผลได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2557: 133) ที่พบว่า ความสำคัญของการกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษา การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุกเป็นอีกบทบาทสำคัญของผู้บริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารต้องส่งเสริมค่านิยมที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างต่อการทดลองและนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างครู เช่น การจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากรเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้บริหารต้องจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมการประชุมวิชาการหรือศึกษาดูงาน และสร้างระบบพี่เลี้ยงหรือโค้ชเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2560: 119) ที่ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอีกบทบาทสำคัญของผู้บริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุก ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสม เช่น การจัดห้องเรียนแบบยืดหยุ่นหรือการสร้างพื้นที่การเรียนรู้แบบเปิด รวมถึงการลงทุนในเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนี้ การจัดสรรเวลาให้ครูได้วางแผนและเตรียมการสอนอย่างเพียงพอก็เป็นสิ่งสำคัญไม่แพ้กัน ผู้นำเชิงกลยุทธ์ยังต้องสร้างระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง เช่น การพัฒนาระบบการนิเทศภายในที่เน้นการให้คำแนะนำและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือองค์กรภายนอก และการจัดตั้งทีมงานหรือคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย การติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบเป็นอีกบทบาทสำคัญ ผู้บริหารต้องกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน จัดให้มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และนำผลมาปรับปรุงกลยุทธ์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลป้อนกลับท้ายที่สุด การจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องให้ความสำคัญ ผู้บริหารต้องเตรียมความพร้อมบุคลากร จัดการกับความกังวลหรือการต่อต้านที่อาจเกิดขึ้น และสร้างแรงจูงใจผ่านการยกย่องและให้รางวัลแก่ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผ่านการกำหนดทิศทาง การสร้างวัฒนธรรม การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. ได้ทราบถึงระดับพฤติกรรม “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์” ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา และนำข้อค้นพบจากการวิจัยประกอบเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2. ได้ทราบถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
3. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา สามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปเป็นข้อสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ($r = .59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมผู้บริหารให้มีคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ ฉัตรแก้ว. (2562). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสิด.
- กรรณาภรณ์ พุฒซังค์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐนันท์ เอี่ยมแทน. (2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แหมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2560). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาการจัดการเรียนรู้. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 11(1): 85-94.

- เพ็ญพณ พ่วงแพ. (2560). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ร่วมกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูสังคมศึกษา สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2560). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภณทิลา ธนบุรณ์นิพัทธ์. (2562). การศึกษานอกระบบไทย-ปัญหาและทางออก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://researchcafe.org/non-formal-education> สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2566.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนันทศาสตร์ร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิธร ยงยุทธ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานผลการศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงาน กศน.. (2565). จุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กศน..
- สำนักงาน กศน.จังหวัดพะเยา. (2565). ข้อมูลบุคลากรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. พะเยา: สำนักงาน กศน.จังหวัดพะเยา.
- สุพรรณิ ขาญประเสริฐ. (2557). Active Learning การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. นิตยสาร สสวท. 42(188): 3-6.
- สุวรรณี กันทะปิง. (2562). แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อภิขญา จะรัมย์พันธ์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรอุมา ลาสุนนท์. (2561). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในรายวิชาสัมมนาทางวิศวกรรม. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อานนท์ ไชยฮัง. (2563). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมทางสังคมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารภีพิทยาคม. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อติกร ทาแกง. (2564). การศึกษาบทบาทการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Best. J. W. and Kahn, J. V. (1993). *Research in education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Dubrin, A. J. (1998). *Leadership: Research findings, practice, and skills*. Boston: Houghton.

- Durin, A. J. (2004). **Leadership: Research findings, practice, and skills**. (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. & Morgan, D. 1970. Determining sample sizes for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30: 607-610.